

Svenska Naturskyddsföreningen utgav 1976 "Projekt Varg". Detta dokument efterföljdes året därpå av ett mycket märkligt dokument, "Rödluvan ljög!"

Lasse Ekholm - Ann och Roger Olsson - Cecilia Torudd

RÖDLUVAN LJÖG!

En bok om vargen i verkligheten

"SNF tackar Sveriges Djurskyddsföreningars Riksförbund och Världsnaturfonden , WWF Sverige, för generösa ekonomiska bidrag till utgivningen av denna bok. "

RÖDLUVAN LJÖG!

**En bok om
vargen i verkligheten**

Text: Lasse Ekholm, Ann och Roger Olsson. *Teckningar:* Cecilia Torudd. *Foto:* Erik Zimen (sid 6), Björn Keller (13), Arne Wallers (33), Dagfinn Skjelle (33), K-E Fridzen (38), Staffan Söderberg (39), Björn Helander/SNF (39), Lennart Norström/N (39). Övriga foton Mart Marend/SNF. Vargen på sidan 13 är fotograferad i frihet, övriga vargar i djurparker.

SNF tackar Sveriges Djurskyddsföreningars Riksförbund och Världsnaturfonden, WWF Sverige, för generösa ekonomiska bidrag till utgivningen av denna bok.

© SNF 1977
ISBN 91-558-7231-X
Tryck: Tryckeri AB Svea

SVENSKA NATURSKYDDSFÖRENINGEN

Bokens innehåll är mycket populistiskt och försöker på alla sätt få fram att vargen är totalt ofarlig för människan. Man har även gjort en ny variant av sagan om Rödluvan och vargen:

RÖDLUVAN LJÖG!

En sannare saga om Rödluvan och vargen.

Det var en gång för mycket länge sedan ett land där det fanns många vargar. Men det var som sagt för mycket länge sedan. En dag fanns det bara två kvar.

Ensamma, hungriga och rädda bodde de i en håla långt ute i vildmarken. Så snart lukten av människa nådde deras långa nosar, eller smattret från en snöskoter deras spetsiga öron, kröp de darrande ihop längst in i hålans djupaste mörker.

Många gånger hade de flyttat under årens lopp. Först bodde de i en skog med mjuk mossor och höga tallar. Men så en dag kom människor med stora maskiner som bullrade och luktade illa. Maskinerna tog bort alla träden i skogen. Och en av maskinmänniskorna sa:

—Minsann tror jag inte här finns varguslingar! Låt oss ta kål på kräken.
Och så sköt de vargparets alla ungar.

De gamla vargarna flydde längre bort i vildmarken och skaffade lya inte långt från stranden av en brusande älv. Nästa år fick de ungar igen.

Men så en dag kom människor med maskiner som bullrade och luktade illa. De stökade och sprängde och bökade och gjorde en kraftverksdamm där vargarna bott.

En av maskinmänniskorna sa:

— Minsann tror jag inte här finns varguslingar! Låt oss ta kål på kräken.

Och så sköt de vargungarna.

De gamla vargarna flydde ännu längre bort i vildmarken. Också nästa år fick de ungar. Men så en dag kom människorna, med maskiner och buller och stank, precis som förut. Och maskinerna gjorde en lång, bred väg av asfalt och i slutet av den ett stort, fyrkantigt turisthotell av betong för människor att trivas i. Och en av maskinmänniskorna sa:

— Minsann tror jag inte här finns varguslingar! Låt oss ta kål på kräken. Och så sköt de alla vargarnas ungar. Mannen som sköt sa att han tyckte mycket om djur, så han köpte apor och åsnor som han hade i burar bredvid hotellet.

De gamla vargarna flydde och skaffade en ny lya vid en vacker fjällsluttning. Där gick renar och betade. Det var bra, för vargarna kunde lätt få mat. Men en dag kom de som ägde renarna och räknade dem. En av renägarna sa:

— Minsann tror jag inte här finns varguslingar! Låt oss ta kål på kräken.

Och så sköt de vargungarna, men missade de två gamla. Renägarna var så arga att de inte kunde sova på flera nätter.

Nu flydde vargarna till en håla så långt borta att människans maskiner knappt hördes. Nästa år hade de blivit så gamla att de inte fick några ungar mer. De var ensamma och ofta hungriga, för de vågade sig inte bort från hålan.

En dag, när vargarnas magar var ännu tommare än vanligt, smög sig en av dem ut för att försöka skaffa lite mat. Det råkade sig så, att samma dag var lilla Rödluvan på väg till sin sjuka mormor med Coca-Cola och spagetti. Mormor hade en kiosk i vildmarken där hon sålde vykort och chips till turisterna.

Vargen var så upptagen av att hålla sig undan för alla helikoptrar som for kors och tvärs över honom, att han inte upptäckte Rödluvan förrän de stod näsa mot nos.

— Goddag varg, sa Rödluvan.

— Goddag människa, stammade vargen, som var så rädd att han inte kom sig för med att springa.

— Vart är du på väg då?

— Jag är ute och letar efter mat, för jag är så rysligt hungrig, sa vargen och försökte smyga ett par steg bakåt.

Rödluvan, som var en ganska elak och lat liten flicka fick en idé.

— Jag kan hjälpa dig, sa hon. Min mormor är så sjuk och skraltig att hon faktiskt bara ligger och väntar på att bli uppäten. Om du åt upp henne skulle hon säkert bli glad, och jag skulle slippa att gå hela vägen dit. Då kunde jag gå hem och lyssna på svensktoppen.

— Nja, jag vet just inte . . ., försökte vargen. Jag tycker inte särskilt mycket om människor.

— Nu är du så snäll och går och äter upp mormor! Annars skickar jag jägaren efter dig! Här får du lite spaghetti för besväret.

Så drack Rödluvan själv upp Coca-Colan och skyndade sig hem för att inte missa svensktoppen.

Och vargen gick till mormors kiosk och knackade på dörren med darrande tass.

— Vem är det som vill in?

— Det är en gammal hungrig varg. Lilla Rödluvan har skickat mig för att äta upp dig.

— O va' ball, sa mormor, som var väldigt ensam och blev glad för att någon äntligen brydde sig om henne.

— Tryck bara på dörrklinkan och kom in.

När mormor fick se vargens glänsande päls tänkte hon, att det vore minsann något att

sälja till turisterna. Pengarna för ett sådant skinn skulle säkert räcka till en ny färg-TV. En 26-tummare istället för hennes gamla 25-tummare.

— Jaha, sa vargen och försökte se farlig och blodtörstig ut, nu är jag här för att äta upp dig. Som sagt. Men jag tror jag väntar lite, för jag känner mig inte särskilt hungrig. (Han ljög för att han var så rädd.)

— Å, har du inte värre bekymmer så kan jag hjälpa dig, sa mormor med ett elakt leende.

— Här har jag en burk aptipiller, som säkert ska göra dig hungrig. Eftersom du ändå ska äta upp mig så behöver jag dem inte längre.

Så tog hon fram en stor burk med sömnpiller. Vargen satte sig bredvid sängen och åt upp allihop. Sedan tittade han ängsligt på gumman och sa:

— Så stora öron du har, mormor.

— Så mycket bättre kan jag höra när du somnar.

— Och vilka stora ögon.

— Så mycket bättre kan jag titta på min nya färg-TV.

— Och vilka stora händer.

— Så mycket bättre kan jag riva pälsen av dig.

— Och så stort gap du har, sa vargen och somnade.

Då ringde mormor efter jägaren och bad honom komma och hjälpa till att ta kål på vargen.

Jägaren kom, men han visste att vargar var fridlysta och att han skulle få böta om han tog livet av vargen. Därför tyckte han det var listigare att låta vargen döda sig själv. Han letade upp en sax i sykorgen och med den klippte han upp magen på den sovande vargen. Sedan hämtade han några stora stenar och stoppade in dem i vargens mage innan han sydde igen.

Han och mormor kom överens om, att de skulle säga att vargen ätit upp både mormor och Rödluvan men att jägaren kommit och räddat dem ur vargens mage.

— Det går dom säkert på, sa jägaren. Det vet ju alla hur blodtörstiga vargar är.

När så vargen vaknade ville han springa iväg, men stenarna i magen var så tunga att han föll omkull, trillade nerför en brant och slog ihjäl sig, precis som jägaren hade planerat.

Mormor tog skinnet och sålde det till en turist, som tyckte så mycket om natur att han gärna betalade 5 000 kronor för det.

Och jägaren berättade om hur han räddat mormor och Rödluvan från det människoätande odjuret. Han sa också, att han hade försökt rädda livet på vargen genom att sy igen magen på den sedan han hade tagit ut gumman och flickan. Men om stenarna sa han ingenting.

Jägaren blev hjälte, förstås. Han fick sin bild i tidningen och en fin medalj.

Men uppe vid hålan på fjällsluttningen satt en alldeles ensam och hungrig varghona kvar. Och om hon inte blivit överkörd av någon snöskoter, så sitter hon där kanske än. Helst av allt skulle hon vilja ta in på en djurpark, för hon vet att det är det enda trygga stället för en varg. Men det är lång väg dit och alldeles för många människor längs vägen. Så troligen kommer den gamla varghonan aldrig fram.

Vidare så berör skriften planerna om återutplantering av varg och att arbete pågår för fullt för att detta skall bli en verklighet:

Vargarna trivs bäst om de får leva i flock som i naturen. De behöver kompisar att leka och bråka med och att tycka om — precis som du.

Djurskötarna håller vargarna under ständig uppsikt och ser till att de har det bra. Ett bevis för att de trivs är, att många djurparks-vargar parar sig och får valpar varje år.

Alla vargar har ett nummer i örat, så att de inte ska förväxlas.

Vargar i djurpark — kan det vara bra?

I naturen har vargen blivit mer och mer sällsynt, men i djurparkerna har vi fått fler och fler vargar. Det är inte vilda vargar, som man har fångat ute i naturen. Varifrån får då djurparkerna sina vargar?

I bra djurparker, där vargarna inte behöver stå i trånga burar, parar de sig med varann och får ungar. Djurparkerna köper djur av varandra och byter med varandra.

Några svenska djurparker arbetar med att föda upp vargar av samma ras som de vilda i Norden. Man har satsat mycket pengar på att göra stora inhägnader, för att djuren ska trivas så bra som möjligt i fångenskap.

Även om de vilda vargarna dör ut i Norden är inte den nordiska vargen utrotad. Den fins bevarad i djurparker. Där kan vi se den och vi har en chans att få vilda vargar igen, genom att plantera ut djurparks-vargar i naturen.

[illegible]

Många skulle protestera om vargar från djurparkerna släpptes ut. Visst tycker de flesta att vi ska ha vargar kvar, men det är inte så många som vill ha vargarna just där de bor själva. Många är rädda att vargarna ska döda deras husdjur eller ta rådjur och älgar som de själva vill jaga.

ket renar eller andra tamdjur. Man måste välja orörda och folktomma skogsområden, där risken att vargarna tar tamdjur är så liten som möjligt.

Att bara släppa ut vargarna från djurparkerna skulle inte gå. De har fått mat varje dag utan att anstränga sig. De har aldrig dödat ett byte. Det måste de lära sig innan de släpps ut.

Att plantera ut vargar är inte omöjligt, men det måste planeras noga. Vi måste sluta att förstöra vargarnas livsmiljö. Vi måste bevara stora, orörda områden där de och andra djur kan trivas. Djurparksvargarna måste lära sig mycket för att kunna överleva. Vi människor måste lära oss, att alla arter har rätt att leva och att också vargen har en plats i naturen.

- Ge ett bidrag till SNF. SNF:s postgironummer är 21 66 – 7. Märk talongen "Projekt Varg"!

Vill du läsa mera?

Vill du läsa mer om vargar och andra rovdjur och om deras roll i naturen? Då kan du börja med någon av de här böckerna:

Om samspelet i naturen:

"Första naturläran" är en enkel och rolig bok om ekologi för barn. Berättar i serieform om hur naturen fungerar. Utgiven av SNF.

"Ekologi" av Perarvid Skoog är en annan SNF-skrift, som behandlar samma ämne betydligt mer ingående. Till skriften finns också en bildserie.

Om vargar:

"Ropa inte på vargen" av Farley Mowat och **"Vargflickan"** av Jean Craighead George är två spännande och roliga ungdomsböcker, där vargar spelar en huvudroll i handlingen.

"Rapport från Projekt Varg" är utgiven av SNF och beskriver det arbete som görs för att få vargen tillbaka i Sverige. Den berättar också om framtidsplanerna för vargprojektet.

De böcker SNF givit ut kan beställas från föreningens kansli.

Vill du stödja Projekt Varg?

"Projekt Varg" syftar till att återfå en stam av vilda vargar i Sverige. Arbetet inriktas bland annat på att föda upp rasrena nordiska vargar i djurparker. Information om vargens och andra rovdjurs roll i naturen är också en viktig del i projektet.

"Projekt Varg" bekostas med medel från Världsnaturfonden, WWF Sverige, och SNF. Du kan ge ditt stöd åt projektet genom att

- köpa **vykort** med vargmotiv av Gunnar Brusewitz. Korten kostar 1:55 inkl. moms och kan beställas från SNF.
- köpa **brevmärken** med rovdjursmotiv. Också brevmärkena har Gunnar Brusewitz gjort. En karta med 16 märken kostar 3:50 inkl. moms. Beställs från SNF.
- ge ett bidrag till SNF. SNF:s postgironummer är 21 66 - 7. Märk talongen "Projekt Varg"!

SVENSKA NATURSKYDDSFÖRENINGEN

SNF är Sveriges största natur- och miljövårdsorganisation, med över 60 000 medlemmar.

SNF arbetar för att skydda vår livsmiljö. I kampen mot miljöförstörelsen ingår också räddningsaktioner för utrotningshotade arter, som till exempel havsörn, varg och pilgrimsfalk.

Det kostar 40 kr om året att bli medlem av SNF. Då får man **Sveriges Natur** — en årsbok och sex intressanta tidskriftsnummer.

Fältbiologerna är SNF:s ungdomsorganisation. Hit söker sig ungdomar mellan 11 och 20 år, som tycker om att vara ute i naturen och som vill göra något för miljövården. För medlemsavgiften, 15 kr, får man bl. a. sex nummer av tidskriften **Fältbiologen** per år, och kan delta i den lokala klubbverksamheten.

Det kom alltså in medel till ett postgirokonto till förmån för "Projekt Varg" från olika håll! Vart tog pengarna vägen?